

# GŁOS ZIEMI

## BIAŁOSTOCKIEJ

Rok I.

Redaktor Naczelny JAN WALEWSKI  
Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki Nr 9, telefon Nr 10-06.

Nr. 53

### MARSZAŁEK POD OKOPAMI DOKTRYNY

Białystok, 5 grudnia 1930 r.

Wysuwając na pierwsze miejsce w rozważaniach nad zasadami nowego ustroju politycznego Rzeczypospolitej tezę o konieczności wyeliminowania zeń „nonsensownego immunitetu sądowego dla panów posłów” — Marszałek staje pod okopami jednej z sędziwszych doktryn demokracji parlamentarnej ubiegłego stulecia, staje oczywiście z zamiarem zdobycia ich i przekazania historii, jako pamiątek przeszłości.

Doktryna, wiążąca godność wybrańca narodu, posła, z przywilejem nieodpowiedzialności sądowej w okresie wykonywania mandatu, wyrosła z przesłanek politycznych, i oczywiście tylko politycznych. Naradzając się demokracja nie bez słuszności widziała swoją twierdzę — parlament zagrożoną przez padającą stopniowo, lecz nie bez walki i zmiennych jej kolei, feudalizm i absolutystyczne dążenie monarchów. Nietylkalność posła, oto był formalny środek obrony przed tem niebezpieczeństwem, dający zarazem wybrańcom narodu możność politycznego działania nad utrwaleniem demokracji.

Już z tego przedstawienia sprawy wynika jasno, iż nieodpowiedzialność sądowa czyli t. zw. nietylkalność posłów dotyczyła w zasadzie ściśle politycznej strony jego działalności, wynikającej, i znów ściśle, z posiadania mandatu — i niczego poza tem. Ze nie była ona i nigdy nie mogła kształtować się w świadomości jej inicjatorów i ideowych obrońców jako przywilej, stawiający posła pod każdym względem ponad społecznością odpowiedzialnych jednostek i uprawniający go do stworzenia dla siebie własnych norm etycznych w układaniu życia z innymi współobywatelami. Nietylkalność nie oznaczała i nie miała nigdy oznaczać prawa posła do gwałcenia nieletnich dziewcząt, brania łapówek za wyrabianie u rządu koncesyj, skupiania z tytułu wpływów, dostarczanych przez mandat dobrze płatnych synekur, wystawiana ciekaw bez pokrycia lub bezwartościowych weksli i t. p. wyczynów, nie leżących w interesie narodu i nie mających nic wspólnego z polityczną misją członka parlamentu.

Tymczasem nietylkalność w ujęciu naszej obecnej konstytucji otrzymała właśnie kształt takiego oto uniwersalnego glejtu dla posłów na bezkarność we wszystkich dziedzinach życia i działalności pod jedną wątlutką groźbą, iż ostatecznie Sejm większością głosów może zbyt jaskrawego winowajcę wydać w ręce prokuratora. Ta groźba straciła w praktyce nazwę sejmów wszelkie praktyczne znaczenie, a wraz z nią kwestja immunitetu poselskiego straciła charakter polityczny.

Wprawdzie ziarna politycznego sensu gdzieś w niej tkwi głęboko, lecz zostało ono tak przywalone przez skutki wszechstronnego znieprawienia etyki w działalności oraz życia publicznego i prywatnego posłów, że w oczach kraju tylko te wonne owoce zdobią drzewo immunitetu.

Dla zorientowania się w istocie problemu, ważnem jest zwrócić uwagę, iż punktem wyjścia ataku Marszałka na okopy owego immunitetu jest problem moralny, nie polityczny. Żąda usunięcia go, gdy — jak oświadcza — „demoralizacja, wprowadzona przezeń, wydawała mi się jak największa bieda Polski”.

W tem miejscu następuje konfrontacja doktryny z życiem, owe

dokonywane się w każdej omal chwili porównanie teorii z rzeczywistością, z którego, gdy wychodzi zwycięsko rzeczywistość — triumfuje ewolucyjny postęp, a gdy zwycięża teoria — wyrasta rewolucja.

Albowiem życie ludzkie, a zwłaszcza życie narodów, jest warte czegoś więcej niż całopalenia i unicestwiania w ofierze balwanom doktryn i teorii. I miękki przeniesione i krew przelana w walce o wolność

Polski jest warta lepszego losu, niż być nawożem pod immunitet sejmowych demagogów i karierowiczów, który wykrzeszał z ich dusz strumienie zepsucia i anarchii, któż odgadnie, może nawet u wielu bezwiednie, stopniowo, w miarę osławiania z atmosferą demoralizacji, zagęszczającą się coraz silniej w Sejmie.

Ta atmosfera paczyła i łamała charakter słabsze z fatalną siłą zbiorowej psychozy. Gdy przed t.

zw. sądem marszałkowskim stawał jakiś chadecki Korfanty, z naręczem łajdactw i matactw — coż się działo z tym miłym balastem. Czy sądzący go socjalista, wyzwoleniec, piastowiec i endeck przywalili jego ciężarem winowajcę? O nie! Wspólny interes partji sejmowych wymagał, by sędziowie podzielili ten balast między siebie i w konsekwencji łajdactwa Korfantego stały się udziałem chadeków, socjalistów, wy-

zwolenców, piastowców i endeków, słowem wszystkich, całego Sejmu.

Tak narastała w nim atmosfera demoralizacji, owa „największa bieda Polski”.

Prosta logika zatem prowadzi do konieczności — gdy się myśli o nowym, lepszym ustroju — usunięcia przyczyn tej biedy.

To właśnie czyni Marszałek.

### Gabinet Pana Marszałka Piłsudskiego poddał się do dymisji Nominacja nowego rządu pułk. Walerego Sławka

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 4. 12. Dziś o godzinie 5 po południu minister Józef Beck w imieniu Marszałka Piłsudskiego przedłożył Panu Prezydentowi na Zamku zbiorową prośbę ministrów obecnego Rządu o dymisję. Prezydent Rzplitej przychylił się do przedstawionej mu prośby i udzielił dymisji całemu gabinetowi Marszałka Piłsudskiego.

Następnie Pan Prezydent Rzplitej przyjął na dłuższym posłuchaniu pułk. Walerego Sławka, a około godziny 6 po południu zamianował Rząd w następującym składzie:

Prezes Rady Ministrów — pułk. Walery Sławek; minister wicepremier — pułk. Bronisław Pieracki.

Minister Spraw Wewnętrznych gen. dr. Felicjan Sławoj-Składkowski.

Minister Spraw Zagranicznych — August Zaleski.

Minister Spraw Wojskowych — Józef Piłsudski.

Minister Sprawiedliwości — Prokurator Czesław Michałowski.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — dr. Sławomir Czerwiński.

Minister Rolnictwa — dr. Leon Janta-Polczyński.

Minister Robót Publicznych — gen. inż. Mieczysław Norwid-Neugebauer.

Minister Komunikacji — inż. Alfons Kühn.

Minister Przemysłu i Handlu — pułk. Aleksander Prystor.

Minister Pracy i Opieki Społecznej — gen. dr. Stefan Hubicki.

Minister Poczty i Telegrafów — inż. pułk. Ignacy Boerner.

Kierownik Ministerstwa Skarbu — pułk. Ignacy Matuszewski.

Minister Reform Rolnych — poseł profesor Leon Kozłowski.

Ponadto dowiadujemy się, że na jednym z najbliższych posiedzeń Rady Ministrów uchwalone będzie przedstawienie Prezydentowi Rzplitej do nominacji ministra Józefa Becka na stanowisko wiceministra spraw zagranicznych, oraz pułk. Ka-

zimierza Stamirowskiego na stanowiska wiceministra spraw wewnętrznych.

Prawdopodobnie również będzie powołany drugi wiceminister spraw wewnętrznych, a na stanowisko to wysuwana jest kandydatura dyrektora departamentu samorządowego p. Władysława Korsaka.

W ten sposób z gabinetu Marszałka Piłsudskiego wystąpili ministrowie: Sprawiedliwości — p. Car, który objąć ma stanowisko wiceministra Sejmu, i prezesa Komisji konstytucyjnej, dalej minister Przemysłu i Handlu — Kwiatkowski, który obejmie stanowisko naczelnego dyrektora fabryki Związków Azoto-

wych w Mościcach pod Tarnowem, a następnie minister Robót Publicznych — profesor dr. Marakiewicz i minister Reform Rolnych — dr. Witold Staniewicz. Obaj ostatni obejmą zpowrotem katedry profesorskie na uniwersytecie lwowskim i wileńskim.

### Napad niemieców na Konsulat polski w Hamburgu Sprawcy napadu uchedzą bezkarnie pod okiem policji

WARSZAWA, 4 XII. Donoszą z Hamburga. Ubiegłej nocy o godz. 10-tej wybito kamieniami

oraz petardą 2 szyby w Konsulacie Polskim w Hamburgu, w gabinecie konsula. Uciekających

w różne strony na rowerach 6-ciu zamachowców zauważyła policja w odwachu w odl. o 100 m. od gmachu konsulatu. Policjant usłyszał detonację i wyszedł na ulicę celem zbadania przyczyny. Przed domem znaleziono walizę od petardy i butelkę z wodą ze znakiem: „Gross Deutschland er wache” oraz kamienie. Zamach miał miejsce w chwili kiedy konsulatowo Himmlersternostwo znajdowali się w gabinecie. Wybuch wywołał u pani konsulowej silny wstrząs nerwowy. Wezwana przez konsula natychmiast policja kryminalna do dziś do godziny 9:20 rano nie zjawiała się. Należy przypomnieć iż jest to już drugi wypadek wybijania szyb w tamtejszym konsulacie polskim w r. b.

### Sejm Gdański i zbierze się 9 grudnia

GDANSK, 4. 12. (PAT). Senat wolnego miasta Gdańska zwołał posiedzenie Sejmu gdańskiego na dzień 9 grudnia r. b.

### Perfidne kręactwa Niemiec

GENEWA, 4. 12. Wczoraj został opublikowany szczegółowy tekst noty niemieckiej w sprawie Górnośląska. Obszerne pismo niemieckie rozpoczyna się listem do sir Erica Drummonda, w którym niemiecki minister spraw zagranicznych Curtius wskazuje na rzekome akty terroru, skierowane w ostatnim czasie przeciwko niemieckiej mniejszości, a naruszające rzekomo genewską konwencję z 13 maja 1922 roku.

Na podstawie art. 72, punkt 2 konwencji, rząd Rzeszy domaga się od Rady Ligi Narodów, aby postawiono na porządku dziennym przyszłej sesji tę kwestję. „Właściwa nota niemiecka podaje cały szereg skarg i zażaleń, pochodzących rzekomo od ludności niemieckiej.

Nota zwraca się przeciwko afiszom górnośląskiego związku powstańców, związku obrony kresów zachodnich, przeciwko ograniczeniom swobody i praw wyborczych,

przeciwko metodzie walk przedwyborczych, zajęciom w Mikołowie, w Katowicach, w Golasowicach, Siemianowicach i t. d.

W części drugiej rząd niemiecki walczy ze Związkiem powstańców i z „antyniemieckim tygodniem”.

W końcowym ustępie noty rząd Rzeszy formułuje następujące tendencyjne wnioski: wielkiej części niemieckiej mniejszości narodowej w Polsce zostało uniemożliwione swobodne wykonanie prawa wyborczego, uniemożliwiono oddawanie tajne głosów, wobec czego rząd Rzeszy oczekuje, że Rada Ligi Narodów powoła odpowiednie uchwały i wyda odpowiednie konieczne zalecenia w obronie ludności niemieckiej na Górnym Śląsku.

Tak brzmi w zasadniczych punktach nota niemiecka, która jest dalszym ciągiem niemieckiej akcji rewizyjnej.

### Straszny wybuch wagonu dynamitu w Brazylii 36 osób zabitych siłą wybuchu na miejscu

WARSZAWA, 4 XII. Donoszą z Rio de Janeiro, w miejscowości Cunha w stanie Minas Geraes wydarzyła się wielka katastrofa kolejowa, mianowicie

wyleciał w powietrze wagon z dynamitem, który od wybuchu rewalucji stał na bocznym torze w pobliżu dworca kolejowego. Siła eksplozji była tak wielka,

że 36 osób poniosło śmierć, a 3 budynki uległy zniszczeniu. Przyczyna eksplozji jest nieznana.

### Z całej Polski

#### Katastrofa kolejowa

Onegdaj na linii Cieszyń—Bielsko wydarzyła się katastrofa kolejowa, która tylko dzięki przytomności maszynisty nie przybrała większych rozmiarów. 6 osób zostało rannych, między innymi maszynista i palacz pociągu osobowego.

#### Skandal w Piotrkowie

Władze śledcze wpadły na ślady afery uprawianej przez wysokich dygnitarzy, która polegała na tem, że pod osłoną swych stanowisk dygnitarze ci zorganizowali spelunkę, w której uprawiano najrozmaitsze orgje.

### Tajemnicze zbrojne przygotowania Niemców nad granicą Polski

WARSZAWA, 4. 12. Z niemieckiej części Górnośląska nadchodzą alarmujące pogłoski o koncentracji w pobliżu granicy polskiej oddziałów Reichswehry i policji. Pierw-

sze oddziały przybyły już do Oleśnicy. Do prasy wydany został komunikat, iż koncentracja ta niema nic wspólnego z Polską.

Jednocześnie onegdajszej nocy, policja otoczyła zamek w Łaskowicach, gdzie aresztowano uzbrojoną grupę 200 hitlerowców, obradujących nad sposobem wystąpienia.

# Miecz Damoklesa nad socjalizmem angielskim

(Korespondencja własna „Głosu Ziemi Białostockiej“)

Londyn, w grudniu 1930 r.

Do wypadków politycznych Europy przybył jeszcze jeden b. znamienny fakt, a mianowicie: nowa partja w Anglii. Zrodziła się ona w łonie Labour Party i aczkolwiek dopiero od kilku dni rozpoczęła ona swój niezawisły żywot, to jednak zagraża już socjalistycznym rządom Mac Donalda. Tych szesnastu posłów, którzy porzucili szeregi partji rządowej, jest najlepszym dowodem wzrastającego niezadowolenia z polityki Mac Donalda. Wodzem tych zbuntowanych jest znany polityk poseł socjalistyczny J. Maxton. Już od roku rozpoczął on krytykę rządów Mac Donalda, któremu wytykał słabość i nieumiejętność zaradzenia bezrobociu i rosnącemu kryzysowi ekonomicznemu w Anglii.

„Rząd — mówi Maxton — który nie potrafi dbać o poprawę doli narodu i wyleczyć go z największego jego choroby, jaką jest dla Anglików bezrobocie, nie zasługuje na poparcie i musi odejść“.

Tak dowodził Maxton. Obecnie pigmasty innych posłów z partji Labourystów przylatczyło się do niego i utworzyli wspólnie partję t. zw. „Clydeside“, biorąc swą nazwę od miejsca urodzenia przywódcy tej partji Maxtona, który pochodzi z Glasgow, leżącego nad szczytą rzeką Clyde. Do „Clydeside“ partji należą również i byli ministrowie: Oswald Mosley, oraz syn byłego premiera Mr. Oliver Baldwin. Rozłam wywołał wielkie zaniepokojenie w gabinecie Mac Donalda i oficjalnej partji Labourystów. Dopóki rząd miał do czynienia tylko z opozycją zewnętrzną, mógł się jeszcze utrzymywać. Ale opozycji z wewnątrz znieść długo nie potrafi. Rozłam ten osłabił poważnie szanse utrzymania socjalistycznych rządów. Socjalistom ubyło 16 głosów w parlamencie, wobec czego zapowiedziane przez konserwatystów wotum nieufności ma obecnie widoki uzyskania większości. Ponadto, na wypadek ewentualnych wyborów, Labour Party zyskuje groźną konkurencję, która już dzisiaj skrzętnie wykorzystuje atuty, wypływające z opozycyjnego stanowiska.

Pierwszym etapem walki między Labour Party a rozłamowcami były wybory uzupełniające w East Renfrew. Oficjalna partja Labourystów nie chciała uznać socjalistycznego kandydata Bailie Irwin, ponieważ nie cieszy się on zaufaniem Mac Donalda. Ale Clydeside'jści poparli tę kandydaturę, przysługując jej oficjalnie do p. Bailie Irwin'a. Wyborcy w East Renfrew przypieczętowują tę walkę i zdecydowali o pierwszeństwie spotkaniu Mac Donald—Maxton. Zwycięstwo Maxtona jest niewątpliwie dla każdego, kto się dowie, że w tej dzielnicy

## Reklamacje inwalidzkie

W związku z reorganizacją prac PKO. w dziedzinie wypłacania rent inwalidzkich i uposażeń emerytów państwowych i kolejowych PKO. nie będzie w przyszłości udzielać żadnych informacji ani też załatwiać reklamacji zainteresowanym osobom.

Wobec powyższego zainteresowani inwalidzi i emeryci winni zgłaszać swoje reklamacje wyłącznie bezpośrednio do władz asygnujących, t. j. do właściwych izb Skarbowych lub Dyrekcji Kolejowych.

## Podatek wojskowy

od zwolnionych od służby

Nowe rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 29.11. r.b. postanawia, że osoby, zwolnione całkowicie lub częściowo od obowiązku służby wojskowej, placą podatek wojskowy, który w całości lub w części może być przekazany na rzecz gmin miejskich i wiejskich. Wysokość i sposób poboru podatku oraz jego podział między państwo a gminy ustali Rada ministrów.

Rozporządzenie to posiada moc obowiązującą od 1 stycznia r.p.

Glasgow stan mieszkalny jest fatalny, mieszka tam bowiem po dwadzieścia pięć osób w jednym pokoju. Natomiast rząd Mac Donalda nie zatroszczył się o poprawę tego.

W każdym razie fakt rozłamu w Labour Party jest wyraźną wskazówką, że socjaliści Mac Donalda poczynają zbierać już owoce swych nieudolnych rządów.

## Dolistowo (pow. białostocki)

### Z obchodu 100-letniej rocznicy Powstania Listopadowego

Rok rocznicę szkół w Jaświłach wspólnie z organizacjami: Kółem Młodzieży, P. W. Straż Ogn. świętowała rocznicę Powstania Listopadowego.

Wczesnym rankiem udekorowano flagami państwowymi szkołę, Urząd gminny i świetlicę P. W.

O godzinie 8 ej min. 30 dziesiątka zgromadzona na dziedzińcu, udała się do kościoła; za nią podążało rozśpiewane P. W. i Kóło Młodzieży.

Nabożeństwo w kościele odprawił miejscowy prefekt ks. W. Wasilewski.

Na nabożeństwie byli obecni wójt gm. Dolistowo p. S. Słowiński wraz z pracownikami kancelarii gminnej.

Po nabożeństwie udała się dziesiątka szkolna do szkoły, gdzie w przystrojonej w zieleni sali odbył się poranek, na który złożyły się referaty, deklamacje, chóry i komedjka p. t. „Wicek — Niecnota“.

Początek wieczornicy naznaczono na godz. 17.

Po wstępnym słowie wygłoszonym przez ks. Proboszcza, nastąpiły referaty, wygłoszone przez p. S. Cetnarewicównę i J. Biercia, ucz. VII oddz. tut. szkoły. Deklamacje dzieciinne i czł. Kóło Młodzieży wypadły bardzo dobrze. Ładnie popisał się 3-głosowy chór szkolny, a prawdziwą ozdobą programu wieczornicy był chór Kóło Młodzieży, który odśpiewał wianeczkę pieśni polskich. Chórem dyrygował miejscowy kierownik szkoły p. J. Warynycia.

Ponadto zostały odegrane dwa przedstawienia, a mianowicie:

„Wicek — Niecnota“ (dzieci szkolne).

„Majster i Czeladnik“ (Kóło Młodzieży).

Obydwie sztuki reżyserowane przez p. J. Konecką wypadły wspaniale.

Podniosły przebieg uroczystości zawdzięczać należy Komitetowi, w skład którego weszli: miejscowe nauczycielstwo, sekretarz gminy p. A. Stasiwicz i członkowie Kóło Młodzieży.

### Budowa drogi Mońki-Trzcianne

Zaprojektowany przez Białostocki Wydział Powiatowy program prac przy budowie drogi Mońki-Trzcianne w roku bieżącym został wykonany prawie całkowicie przez zbudowanie 5 km. drogi bitel, wydłużając na ten cel około 30.000 zł.

Dalsza praca przy tej budowie

trwa nadal tak, że można spodziewać się w roku przyszłym całkowitego jej ukończenia przez co osada Trzcianne uzyska dogodną komunikację z większymi ośrodkami handlowymi, a ta część powiatu zyska udogodnienia dla zbytu płodów rolnych.

## Rozwiązanie Rad Gminnych w powiecie białostockim

Dowiadujemy się iż Urząd Wojewódzki decyzją swoją rozwiązał Rady Gminne w gminach wiejskich w Kalinówce, Trzciannem,

Krypie, Choroszcu i Dolistowie. O terminie wyborów do Rad Gminnych zarządzi Starosta Powiatowy.

## Łajdactwa Biura Urzędzeń Rolnych będą przykładnie ukarane

Ministerstwo Robót Publicznych przesłało do Urzędów Wojewódzkich okólnik w sprawie ewentualnego dostarczenia urzędowi prokuratorskim danych i dowodów obciążających Biuro Urzędzeń Rolnych. W swoim czasie prasa donosiła o nielegalnych manipulacjach weksłami, jak wyłudzenie w

sposób podstępny weksli zamiennych i puszczanie ich w obieg, puszczanie w obieg weksli prolongowanych i t. p. kwalifikujących się do ściągania w drodze karnej. Jak dowiadujemy się to powyższa sprawa jest aktualną w szeregu wypadków na terenie naszego województwa.

## Zdementowanie fałszywych i tendencyjnych pogłosek

WARSZAWA. 2.12. (PAT). Wobec ukazywania się w prasie notatek o tem że niektóre zakłady pracy zredukowały dni pracy do 5 dni w ciągu tygodnia, zwiększając jednocześnie czas pracy pracowników do 9 godzin na dobę Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej komunikuje, że nikomu podobnego zezwolenia na stałe

przedłużenie czasu pracy w związku z redukcją dni pracy nie udzielono i udzielić nie może, gdyż ustawa z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu nie pozwala na przedłużenie czasu pracy w poszczególne dni zwamian za skrócenie lub pozostawienie wolnymi od pracy innych dni tygodnia.

## Złe nastawienie zwrotnicy powodem katastrofy kolejowej

18 wagonów i 2 parowozy uległy rozbiciu

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA. 4.XII. Donoszą z Piotrkowa: dziś w nocy o godz. 3 na stacji Piotrków—towarowa najechały na siebie 2 pociągi towarowe z naładowanymi wagonami. Siłą uderzenia oba parowozy i 18 wagonów uległo rozbiciu. Cała obsługa obu pociągów w liczbie

12 osób doznała mniej lub więcej ciężkich kontuzji i ran.

Na miejsce wypadku pośpieszyły natychmiast oddziały ratunkowe z Łodzi, Piotrkowa i Częstochowy. Teren katastrofy otoczono policją, gdyż liczne zebrane szumowiny podmiejskie zbiegły się w

## Rokowania o zawarciu umowy zbiorowej w rolnictwie nie dały pozytywnych rezultatów

Rada Organizacji Ziemiańskich nadsyła nam uastępujący komunikat:

W dniu 27 listopada b.r. o g. 11-tej rano pod przewodnictwem naczelnika wydziału do spraw rolnych p. Gnoińskiego odbyło się w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej pierwsze posiedzenie Głównej Komisji Polubownej, celem ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na rok 1931/32 na terenie 5 województw b. Kongresówki. Na posiedzeniu tem przedstawiciele Związku Zawodowego Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej (PPS, CKW.), Związku Robotników Rolnych i Leśnych, (Zjed. czenie Zawodowe Polskie w Poznaniu N.P.R.) oraz przedstawiciele Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych (Ch. D.) oświadczyli, że nie mogą prowadzić pertraktacji z przedstawicielami Zw. Ziemian wspólnie przy jednym stole z przedstawicielami Klasowego Związku Zawodowego Robotników Rolnych i Leśnych w Polsce (PPS, d. Fr. Rew.), nie uważając jednak tego oświadczenia za uchylenie się od pertraktacji z przedstawicielami Zw. Ziemian. Wobec powyższego oświadczenia,

przewodniczący p. Gnoiński, posiedzenie zamknął.

W dniu 2 bm. przedstawiciele Zw. Ziemian zostali wezwani ponownie na konferencję i prowadzili oddzielnie pertraktacje z przedstawicielami Klasowego Zw. Zaw. Rob. Rolnych, oddzielnie zaś z przedstawicielami pozostałych Związków.

Przedstawiciele Związku PPS, CKW., NPR. i Ch. D. wysunęli żądania podwyższenia gotówkowych plac ordynaryjusz o 50 proc. oraz gotówkowych plac stałych robotników rolnych dniówkowych i sezonowych o 30 proc. nie zważając na to, że wszystkie te place gotówkowe zostały orzeczeniem Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalając warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1929/30 przełiczone według przeciętnej ceny żyta po 40 zł. za q. gdy przeciętna cena żyta w obecnym roku nie przekracza 16 zł. za q.

Wobec takiego stanowiska wyżej wymienionych przedstawicieli Zw. Robotniczych, polubowne układy nie będą mogły doprowadzić do zawarcia umowy zbiorowej, ustalającej warunki na rok służbowy 1931/32.

## 15 proc. dodatek dla urzędników

Według informacji źródeł miarodajnych w budżecie państwa na rok 1931/32 przewidziane jest wypłacanie funkcjonariuszom pań-

stwowym i emerytom 15 proc. dodatku do uposażenia miesięcznego w ciągu całego okresu budżetowego.

## Kodeks postępowania cywilnego

W dniu wczorajszym został ogłoszony w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej № 83 dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wydany na podstawie pełnomocnictw art. 44 ust. 5 Konstytucji, z mocą ustawy, wprowadzający na całym terenie Rzplitej Polskiej nowy kodeks postępowania cywilnego. Dekret ten zawiera również przepisy, wprowadzające w życie nowy kodeks postępowania cywilnego.

Nowy kodeks postępowania cywilnego i przepisy wprowadzające wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 1933 r.

Kodyfikacja przepisów postępowania cywilnego opracowywana była od dłuższego czasu i przygotowana do ogłoszenia już od dość dawno. Warunki polityczne jednak nie pozwoliły na wydanie tego prawa formalnego w drodze ustawodawczej. Obecnie wobec okresu bezsejmowego p. Prezydent Rzplitej skorzystał z uprawnień art. 44 ust. 5 Konstytucji. Nowy kodeks postępowania cywilnego posiada ogromne znaczenie dla ukształtowania się i uregulowania stosunków gospodarczych w Państwie. Ujednostnienie bowiem przepisów cywilnego prawa formalnego na całym terenie Państwa przyczyni się niewątpliwie do rozszerzenia zobowiązań cywilnych między trzema byłymi dzielnicami kraju, a tem samem wpłynie na rozwój obrotów handlowych. Ogło-

szenie nowego kodeksu postępowania cywilnego drogą dekretu sfery gospodarcze powitają z wielkim zadowoleniem.

## ZE ŚWIATA

### Przyczyny katastrofy „R 101“

LONDYN. Komisja śledcza ustaliła, iż jedną z przyczyn katastrofy „R 101“ było nierównomierne napełnienie komór gazowych — gazem.

### Prowokacje komunistów

LIPSK. Demonstrujące tłumy opalali komuniści, skutkiem tego doszło do starć z policją, która użyła broni palnej. Są zabici i ranni.

### Katastrofy i cyklony

Wyspy Fidzi (półn-wsch. Australji) nawiedził cyklon, który zmiotł setki domów wraz z dobytkiem.

— U brzegów Meksyku zatonał parowiez „Clara Ramos“. Zginęło 7 osób.

— W kopalni w Latie (Stan Oklahomy) eksplodowały gazy. 25 górników poniosło śmierć, 100 odciętych od świata.

### W krwawym kotle Chin

PEKIN. Walki toczące się pomiędzy wojskami czerwonymi a rządowymi przysłały na ście. Straty obu stron wyniosły około 1000 osób zabitych.

### Aresztowania we Włoszech

RZYM. W związku z wykryciem trzech organizacji antyfaszystowskich nastąpiły liczne aresztowania. W kołach dziennikarskich aresztowano 27 osób.

### Zamach na premiera Hiszpanji

MADRYT. W chwili gdy premier gen. Berenguer udzielał dziennikarzom informacji, redaktor dziennika liberalnego „El Sol“ — Lizo strzelił lecz chybił, poczem oświadczył że był to tylko strzał demonstracyjny przeciwko obecnemu systemowi rządów.

### Nowy rząd Austrii

WIEDEŃ. Dr. Enderowi udało się wreszcie stworzyć rząd w składzie: Kanclerz — dr. Ender, wicekanclerz i sprawy zagraniczne — dr. Schober, sprawy wewnętrzne — inż. Winkler (Zw. Chłopski), skarb — dr. Juch, handel — Heini (Chrześc.-Spół.), oświata — zermak (Chrześc.-Spół.), sprawiedliwość — dr. Schürff (narodowiec niemiecki), teka ministerjum opieki społecznej będzie narazie nieobsadzona.

### Obrady pod bagnietami

BERLIN. Parlament Rzeszy w obawie przed wystąpieniami hitlerowców i komunistów obraduje pod osłoną silnych „donosów policji, która otoczyła gmach parlamentu.

## Czytajcie „Głos Ziemi Białostockiej“

celu grabieży rozsypanego węgla. Przyczyną katastrofy, jak stwierdzono, było złe nastawienie zwrotnicy kolejowej. Winny wypadku zbiegl.

## Białystok

### Osobiste

Starostwa Powiatowy p. Kaczmarczyk wyjechał w sprawach służbowych do Warszawy.

### 2 Koła Miałst Województwa Białostockiego.

W sobotę dnia 6 grudnia b. r. odbędzie się w sali obrad Magistratu m. Grodna o godz. 10-tej rano posiedzenie Komisji inwestycyjnej i przedsiębiorstw, a o godz. 15-30 posiedzenie Komisji teatralnej Koła miast Województwa Białostockiego.

Ze względu na ważność spraw, wskazano jest, aby wszyscy pp. członkowie Komisji wzięli udział w powyższych posiedzeniach.

### Pociągający objaw

Dowiadujemy się, iż przewodniczący Wydziału Sejmiku Powiatowego w Białymstoku p. A. Kaczmarczyk zarządził wypłatę dla ludności powiatu wszelkich należności, wypływających z tytułu dostaw materiałów na konserwację i budowę dróg i mostów w powiecie oraz za wykonane roboty na tych drogach. Dotyczy to dość znacznych sum, które przy obecnym kryzysie w rolnictwie w znacznej mierze wpłyną dodatnio na wywiązanie się przez rolników z obowiązków podatkowych i zaspokojenia w pewnej mierze własnych potrzeb gospodarczych.

### Miejski Uniwersytet Po-wszechny

W wykładach z dn. 1 grudnia r. b. prof. M. Golański w temacie „Noc listopadowa 1830 r.” przedstawił tło dziejowe powstania listopadowego, jego zwrotne momenty — sam wybuch i bitwa pod Grochowem — wreszcie omówił nasz obecny stosunek do walk powstań narodowych. W wykładzie drugim p. insp. J. Janicki zilustrował życie mieszkańców „Dokoła równika” i obrazowo przedstawił ich zwyczaje i warunki miejscowe.

Dziś w piątek dn. 5 grudnia r. b. odbędą się w godz. od 7—8 i 8—9 dwa wykłady: 1) Sztuka w w życiu człowieka i 2) Opieka nad pracą i zdrowiem w Rzeczypospolitej Polskiej.

### Przedszkole przy szkole pow. im. St. Konarskiego.

Szkola pow. im. Stanisława Konarskiego, (№ 18) rozumiejąc, że wychowywać racjonalnie należy dzieci od najmłodszych lat życia, otworzyła w dniu 15 listopada br. przedszkole dla dziewczynki, które będą się uczyć w tejże szkole.

Przyjmowane są dziewczynki tylko z rejonu szkoły, w wieku od lat 4—6.

Przedszkole prowadzone jest przez nauczycielkę-seminarzystkę z Wilna, pod nadzorem kierowniczki szkoły, która też utrzymuje przedszkole własnymi funduszami.

Kierownictwo szkoły im. Stan. Konarskiego zorganizowało dla swych wychowanków świetlicę, w której dziewczynki, mające trudności mieszkaniowe, odrabiają lekcje, pod opieką nauczycielki, od godz. 4—6 pop.

### Opieka Szkoły im. St. Konarskiego

Urządza w Ognisku Kolejowym. Żółtkowska 6, wielką loterię fantową. Bilety po 50 gr. Fanty są cenne jak n.p. gęsi, kury, kaczki, barany i t. p. co drugi bilet wygrany.

Zaprasza się przedewszystkiem wysokie gosposie, które chcą zająć się na święta.

### Kiedy się rozpoczyna ferje świąteczne w szkołach

Ferje świąteczne Bożego Narodzenia, ze względu na przypadającą w dniu 21 grudnia niedzielę, rozpoczyna się w bieżącym roku szkolnym dnia 20 grudnia t. j. w sobotę, po zwykłych zaję-

### „NOC SYLWESTROWA” w reprezentacyjnych salonach wojewódzkich

W dniu 31. 12. r. b. w salonach wojewódzkich staraniem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Białymstoku, odbędzie się „Noc Sylwestrowa”, którą zaszczyca swą obecnością Pan Wojewoda Marjan Zyndram-Kościński z Małżonką.

### 2 „Teatru Objazdowego”

W sprostowaniu wczorajszej wzmianki o przedstawieniach „Teatru Objazdowego” w dniach 9 i 10 b.m. proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że w terminach tych odbędą się dwukrotnie przedstawienie 3-aktowej komedji „Kiki”, a to ze względu na to, aby dać możliwość wszystkim bywalcom teatru podziwiania tej sztuki.

Jednocześnie zaznaczamy, że dla uniknięcia przekroczenia subwencji na rzecz Teatru Objazdowego z funduszy oświatowych Magistratu, ceny biletów uległy nieznacznejwyżce.

### Ze Związku Legionistów

Zarząd Oddziału Białostockiego Związku Legionistów w komunikuje, że sekretariat oddziału czynny jest obecnie w poniedziałki, środy i piątki w godz. 18 — 20 w lokalu przy Rynku Kościuszki 7.

### 2 Białostockiej Ochotniczej Straży Ogniowej.

W dniu 10 b. m. specjalna komisja Magistratu dokona odbioru samochodu rekwizytowego dla B.O.S.O., zakupionego kosztem 16.900 zł.

### Z ruchu fabrycznego.

Fabryka sukna Borucha Szwarca (Poleska) z braku zamówień przerwała produkcję. Bez pracy pozostało 60 osób.

Z tychże powodów zamknięto fabrykę waty Tewela Fuksa (Jurowiecka 13). Bez pracy 62 robotników.

### Powitanie zimy

Dnia 8 grudnia, o godzinie 4 p.p. odbędzie się przedstawienie w Ognisku Kolejowym, dla młodzieży, wydane staraniem grona nauczycielskiego, szkoły im. St. Konarskiego.

Program nader ciekawy. Bilety dla dzieci po 30 gr. dla dorosłych 50 gr.

### Z dnia i nocy

Kradzieże. Z mieszkania Icka Drukarskiego (Krótka 2) dokonano kradzieży 300 zł. i 27 dol. am. Wiera Kapilówna, vel Zaniewska, rodem ze wsi Klepacze, w powiecie białostockim. Poszukiwana za zbiegłą Kapilówną wdrożono.

— Przez niezamknięty lufcik w mieszkaniu Ajzyka Fiksela (Dąbrowskiego 28) dostali się do wewnątrz nieznani złodzieje, którzy skradli różną garderobę wartości 2000 zł.

— Abram Moszewiecki (Waszyngtona 1) wyszedł z domu, pozostawiając drzwi do mieszkania otwarte. Nieostrożność tę przypłacił utratą futra wartości 600 zł.

Noworodek w kłóźnie. Przedsiębiorca robót asenizacyjnych w Białymstoku p. Zimnowodski zameldował w k.m. P. P. że przy oczyszczaniu dołu kloaczego w domu № 4 przy ul. Giełdowej robotnicy jego znaleźli zwłoki noworodka płci żeńskiej. Trupka przewieziono do kostnicy przy szpitalu św. Rocha.

### WARSZTAT KAMASZNICZY

M. BLUMOWICZ

Ł O M Ż A

Stary Rynek 8/10

183—1

ciach szkolnych i trwać będą, jak normalnie, do dnia 2 stycznia 1931 roku włącznie. Nauka szkolna rozpocznie się dnia 3 stycznia (sobota) 1931 roku.

## Tarcia i sprzeczki między wczorajszymi sojusznikami

Grono osób z obozu Narodowej Demokracji w Białymstoku, grupujące się przy osobach p. p.

Pichlera i Chodorowskiego, propagowało zdecydowanie projekt wzniesienia protestu przeciwko

### Z działalności Komitetu opieki nad grobami poległych bohaterów

W dniu 3 grudnia r. b. odbyło się posiedzenie Komitetu opieki nad grobami poległych bohaterów. Zagaił posiedzenie ks. dziekan A. Chodyko. Na przewodniczącego powołano dr. Siemaszkę, zaś na sekretarza p. Golebiowskiego.

Zebrani wysłuchali sprawozdania z działalności Komitetu od chwili jego powstania aż do dni ostatnich. Z kolei przystąpić miało do wyboru nowego Zarządu, lecz

obecni postanowili dokonać wyboru Komitetu na następnym zebraniu, które ma się odbyć pod koniec następnego tygodnia.

Postanowiono również wszcząć akcję celem zainteresowania szerszego ogółu z działalnością Komitetu. Ogół zebranych wybrał Komisję Rewizyjną w osobach p.p.: dyr. Kości, dyr. L. Wysockiego oraz zastępcy starosty powiatowego W. Kowalskiego.

### Ważna inowacja w pobieraniu opłat kancelaryjnych przez Magistrat m. Białostoku

Na konferencji p. prezydenta Magistratu z naczelnikami Wydziałów została omówiona i przyjęta nowa forma pobierania niektórych opłat kancelaryjnych przez kasowanie na odpowiednich aktach specjalnych znaczków miejskich.

Inowacja ta wejdzie w życie z dn. 1 stycznia r. 1931. Znaczki omawiane, o artystycznie wykonanym rysunku, zaopatrzone w specjalny stempek przez naczelnika kancelarii Magistratu, sprzedawane będą w Biurze Informacyjnym (pokój 40), w Biurze Podawczym i w Kasie Miejskiej. Znaczki zostaną wypuszczone w cenie od 20 gr. do 5 zł.

Opłaty w znaczkach kancelaryjnych nie podlegają ze względów technicznych następujące sprawy: opłaty ruchu kołowego; handlu ulicznego (sprzedaż lodów, słodyczy i t. p.); opłat rzeźni miejskiej; opłat na Rybnym i Siennym rynkach; opłaty za prawo postoju na mieście i opłaty budowlane.

Wymienione wyżej opłaty należy wpłacać do Kasy Miejskiej w gotówce.

Nowa metoda pobierania innych opłat obciąża personel Kasy Miejskiej od przyjmowania wielu drobnych wpłat i ułatwi interesantom szybsze załatwianie spraw.

### Z zebrania Związku Pracowników Miejskich

W dniu 2 b. m. w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Białymstoku odbyło się walne zebranie członków Związku Pracowników Miejskich. Przewodniczył p. Wacław Zawadzki — naczelnik kancelarii Magistratu.

Zebrań to zwołane zostało przedewszystkiem dla dokonania wyboru nowego prezesa Zarządu Zw. Prac. Miejskich i na stanowisko to powołano przez aklamację p. Ryszarda Golebiowskiego — naczelnika Wydziału Finansowo-Podatkowego Magistratu.

Skład obecnego Zarządu przedstawia się przeto następująco:

nacz. Ryszard Golebiowski — prezes; prof. Filip Echeński — wiceprezes; p. Wacław Sochoń — skarbnik; p. Pilecki Józef — sekretarz, oraz pp. Albert Neuman, Ludwik Knaup i Abram Kniazioł — jako członkowie.

Na zebraniu tem omawiano następnie kwestję wypłacenia pracownikom przez Magistrat jednorazowego zasiłku świątecznego i Zarząd Związku poinformował zebranych, że sprawa ta — skutkiem złożonego przez Związek odpowiedniego memoriału Magistratowi będzie rozpatrywana na najbliższym posiedzeniu Magistratu.

### Nieudała próba obrabowania kasy

We wsi Indurze w pow. grodzieńskim odbywa się obecnie gruntowny remont budynku urzędu gminnego, w którym mieści się również Kasa Spółdzielcza Stefczyka. Ponieważ okna z budynku tego są wyjęte, przeto okoliczność tę wykorzystali nieznani

sprawcy, którzy dostawszy się do wnętrza usiłovali rozpruć kasę ogniotrwałą.

Zamiary te jednak, wobec braku odpowiednich narzędzi kasarskich, spełży na niczym i złodzieje, uszkodzili tylko wierzchnią ścianę kasy, zbiegli.

## OD ADMINISTRACJI

Czas odnowić prenumeratę na miesiąc

grudzień

Kino „PRZYSTAŃ”

Początek seansów: od 5 wyłącznie dla młod.

Ceny biletów: dla uczącej się młodzieży 40 gr., dla dorosłych 80 gr. i łoża 1 zł. 20 gr.

DZIŚ I NASTĘPNE DNIE

Komedja w 8-miu aktach

NIEWINIĄTKO

w roli głównej słodka

LAURA LA PLANTE

Nad program

Nad program

1) Bohaterski dziennikarz — 2) Jak powstaje gazeta

wynikom wyborów w Okręgu № 5 z powodu rzekomych obrażeń Ustawy o ordynacji wyborczej przez Komisję wyborczą w Okręgu, i w tym celu prowadzone były pertraktacje z nowo wybranym posłem Bittnerem, w celu przeprowadzenia akcji tej wspólnie z Chrześcijańską Demokracją.

Jednakże na oznaczony termin ostatecznego omówienia sprawy poseł Bittner nie przyjechał, nadesłał tylko wyjaśnienie, że protest wyborczy nie leży w interesie Ch. D., gdyż stronnictwo to swój stan posiadania manowicie mandat utrzymało.

Wobec takiego wyniku, p. Pichler przesłał zebrane materiały do protestu sen. Ścińskiemu we Lwowie, celem wykorzystania na terenie Senatu.

### Która godzina „po fabrycznemu”

Pomiędzy wielu cudactwami spotykanymi na gruncie białostockim, „czas fabryczny” jest jednym z najdziwniejszych. Każda rudera, licząca ponad tuzin robotników, uważa sobie za punkt honoru posiadanie własnego „czasu”. Na zegarze miejskim jest siódma, ale na fabrycznym jest już 6 ma, 8 min. 15, godz. 8 min. 30 z rozmaitymi wariantami. Robotnik, jeżeli nie jest biegły w matematyce, a to bywa z reguły, musi familiarny budzik nastawić podług zegara swojej fabryki. Gdy zmienia pracę, zmienia i kurs budzika. Słowem średniowieczne przysłowie „culus regio, etus religio” (czyli posiadłość, tego i religja) ma tu swój pełny, aczkolwiek humorystyczny refleks.

Zapytamy z kolei, jakie też są gwarancje prawidłowego chodu tych zegarów fabrycznych? Niema ich żadnych. Wobec całkowitej „samodzielności” czasów fabrycznych niema mowy o tem, by pozostały one w jakims określonym stosunku do czasu urzędowego. Regularność chodu zegarów fabrycznych poruczona jest wyczuć delikatnemu „wyczuciu” nadobnej córki fabrykanta, pełniącej rozmaite, bliżej nieokreślone funkcje nadzorcze we fabryce.

Paniusia taka pomiędzy przekładaniem patelni smakowitych oład na amerykańskiej oliwie, a mieszaniem marchwi, gotującej się na jakimś cymes, „kuknie” z nonszalancją na swój zegarek na ręce (zazwyczaj prezent od narzeczonego przyp. red.) i zawyrokuje, że zegarek jej i zegar fabryczny spieszą się zapewne o pół godziny, albo co najwyżej o 15 minut. Tak więc to, co w stolicy poręczone jest kilku poważnym astronomom, wyposażonym w różne precyzyjne instrumenty, tu dokonywane bywa warchawia panny Soni czy Maszy.

Oczywiście cofanie zegara odbywa się podczas pracy tak, że robotnicy mogą trochę dłużej pracować. Wtajemniczeni opowiadają, że często, gdy fabryki mają poważniejszą robotę, sami właściciele interesują się bardzo biegiem zegara, a robotnicy znów poczynają narzekać na nieregularny chód zegarów fabrycznych.

Tymczasem w świetle prawa, czas, mający obowiązywać we fabryce, nie jest bynajmniej pozostawiony indywidualnym upodobaniom właściciela. Ustawa o czasie pracy i w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet oznacza ściśle godziny, w jakich praca jest dopuszczalna i oczywiście ma na myśli czas urzędowy. Istnienie czasu fabrycznego jest więc sprzeczne z prawem i winno być usunięte, zaś doświadczenie kilku wielkich miejscowych fabryk wykazuje, że czas urzędowy doskonale daje się przyjąć i w białostockim klimacie.